

Heather Hancock
Cadeirydd Bwrdd yr ASB
Asiantaeth Safonau Bwyd
Clive House
70 Petty France
San Steffan
Llundain
SW1H 9EX

14 Medi 2018

Annwyl Heather

Cyngor gan Bwyllgor Cyngori ar Fwyd Cymru i Fwrdd yr Asiantaeth Safonau Bwyd ar Faterion a drafodwyd gan y Pwyllgor: Medi 2018

Prif rôl y Pwyllgorau Cyngori ar Fwyd yw rhoi cyngor i Fwrdd yr Asiantaeth Safonau Bwyd (ASB). Yn ei gyfarfod ddoe, trafododd y Pwyllgor y materion canlynol a gaiff eu trafod gan y Bwrdd maes o law:

- Diweddariad ar Les Anifeiliaid
- Adroddiad Blynyddol ar Ddigwyddiadau a Gwydnwch
- Rheoleiddio Ein Dyfodol – Fframwaith Sicrwydd ar gyfer Strategaethau Arolygu Cenedlaethol Prif Awdurdodau a Chantau Nesaf Sicrwydd Preifat wedi'i Reoleiddio
- Dadansoddi Risg: Proses, Llywodraethu, Cyfathrebu
- Diweddariad ar Weithgareddau'r ASB ar Ymwrthedd Gwrthficrobaidd gan gynnwys Adroddiad ar Grŵp Gorchwyl a Gorffen y Pwyllgor Cyngori ar Ddiogelwch Microbiolegol Bwyd (ACMSF)

Rwy'n ddiolchgar i Julia Williams, Steve Wearne, Phillip Randalls a Michael Jackson am ymuno drwy fideo gynhadledd a dros y ffôn, ac i Collin Willson a Nina Purcell a oedd yn bresennol i gyflwyno ac ateb cwestiynau gan aelodau a rhanddeiliaid a oedd yn y cyfarfod.

Diweddariad ar Les Anifeiliaid

Ystyriodd y Pwyllgor y papur a oedd yn rhoi diweddariad ar weithgareddau'r ASB i sicrhau gwelliannau drwy'r rhaglen lles anifeiliaid "**Atal, Canfod, Gorfodi**" mewn lladd-dai yng Nghymru a Lloegr. Croesawodd y Pwyllgor y diweddariad ar y Cynllun Gweithredu ar Les Anifeiliaid a'r prif gyflawniadau hyd yn hyn. O ran defnyddio teledu cylch cyfyng mewn lladd-dai, gwnaeth y Pwyllgor y sylwadau canlynol:

- nodi nad oes dulliau lladd heb stynio yng Nghymru;
- nodi bod cwmpas a defnydd rhesymol o deledu cylch cyfyng mewn lladd-dai (tua 99% yng Nghymru a Gogledd Iwerddon) ond bod angen gwaith pellach i ddeall a yw'r hyn sydd yn ei le yn effeithiol, yn gyfoes, yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol ac yn cydymffurfio â gofynion deddfwriaethol;
- croesawu'r cynllun i annog lladd-dai bach i osod ac uwchraddio i offer teledu cylch cyfyng, ond mae dal o'r farn y gallai fod angen deddfwriaeth i gydymffurfio'n llawn o ran defnyddio systemau teledu cylch cyfyng yng Nghymru.

Mewn perthynas â chyllid ar gyfer rheolaethau lles anifeiliaid, nododd y Pwyllgor y sefyllfa bresennol yng Nghymru a Lloegr ac fe gododd bryderon. Byddai'r Pwyllgor yn annog trafodaethau cyflym pellach gyda'r partïon perthnasol yn ymwneud â sicrhau cyllid digonol ar gyfer rheolaethau lles anifeiliaid. Croesawodd y Pwyllgor y straeon data a nodwyd yn y papur a chefnogodd y gwaith sydd wedi'i wneud i leihau nifer y digwyddiadau lles mawr a difrifol. Yn hyn o beth, pwysleisiodd y Pwyllgor bwysigrwydd rhannu data a defnyddio'r broses gyfeirio Chronos i ddeall ymhellach y materion lles sydd wedi digwydd ar y fferm neu wrth gludo'r anifeiliaid.

Gwnaeth y Pwyllgor sylw ar y posibilrwydd o ddefnyddio gwyddoniaeth ymddygiadol i gefnogi newid, yn enwedig mewn lladd-dai llai. Wrth groesawu'r camau cydweithredol a gymerwyd gyda rhanddeiliaid i fynd i'r afael â'r materion lles anifeiliaid a ddigwyddodd naill ai ar y fferm neu wrth gludo'r anifeiliaid, nododd y Pwyllgor y byddai cysylltiadau cydweithredol angen cael eu cryfhau i sicrhau yr ymdrinnir â'r materion hyn a chael effaith ar draws y gadwyn fwyd yn ei chyfanrwydd.

I gloi, croesawodd y Pwyllgor yr adroddiad cynnydd cadarnhaol gan nodi bod dal rhai meysydd y mae angen i asiantaethau partner fynd i'r afael â nhw, gan gynnwys yr ASB.

Adroddiad Blynyddol Digwyddiadau a Gwydnwch

Ystyriodd yr Aelodau y papur a oedd yn cynnwys adroddiad blynyddol digwyddiadau a gwydnwch yr ASB, yn dod i ben ym mis Mawrth 2018. Canolbwyntiodd y papur ar wella parhaus ac ymdrechion i adeiladu a chryfhau gwydnwch a gallu'r ASB i reoli risg wrth baratoi i Ymadael â'r UE.

Yn ei drafodaethau, cododd y Pwyllgor y pwyntiau canlynol:

- nodi'r camau a gymerwyd i gryfhau gallu'r Uned i ymdrin â digwyddiadau bwyd ac, yn hyn o beth, croesawu'r dull pedair gwlad a gymerwyd;
- croesawu'r trefniadau cydweithio agos rhwng Uned Digwyddiadau a Gwydnwch ac Uned Troseddau Bwyd yr ASB;
- nodi'r gwaith sy'n cael ei wneud wrth baratoi i Ymadael â'r UE. Mae'r gwaith hwn yn canolbwyntio ar senario dim bargaen yn ogystal â gwaith i gryfhau perthynas yr ASB ag ystod o wledydd. Roedd y Pwyllgor o'r farn ei bod yn bwysig bod yr ASB yn meithrin perthynas ag awdurdodau diogelwch bwyd cymwys yn Ewrop, ac yn fyd-eang, i ddatblygu dull o rannu gwybodaeth sydd o fudd i'r naill ochr a'r llall;
- nodi'r ffaith y gall nifer o ffactorau – gan gynnwys tueddiadau newydd gan ddefnyddwyr, datblygiadau technolegol, newidiadau deddfwriaethol ac arferion samplu a phrofi – effeithio ar nifer y digwyddiadau a rhybuddion a gofnodir;
- nodi nad yw'n bosibl ar hyn o bryd i fesur y costau o ran gallu sy'n gysylltiedig â pharatoadau i Ymadael â'r UE;
- cydnabod y gallai'r pwysau ar awdurdodau lleol effeithio ar eu gallu i ymateb i'r gwaith o reoli digwyddiadau a galw cynnyrch yn ôl, a'u gallu i gyfrannu'n effeithiol at y gwaith hwnnw.

Wrth groesawu'r adroddiad a'i gasgliad, sef ei bod hi'n hanfodol bod y DU yn parhau i allu ymateb i ddigwyddiadau yn effeithiol ac yn gadarn, nododd y Pwyllgor pa mor bwysig yw cael mesurau monitro a gwerthuso cryf ar waith i alluogi'r ASB i ddangos ei heffeithiolrwydd.

Rheoleiddio Ein Dyfodol – Fframwaith Sicrwydd ar gyfer Strategaethau Arolygu Cenedlaethol Prif Awdurdodau a Chamau Nesaf Sicrwydd Preifat wedi'i Reoleiddio

Ystyriodd y Pwyllgor y papur a oedd yn rhoi diweddariad ar y cynnydd a wnaed i archwilio Strategaethau Arolygu Cenedlaethol (NIS) y Prif Awdurdodau (PA) ac i ddatblygu Safonau NIS fel rhan o'r rhaglen Rheoleiddio Ein Dyfodol (ROF). Hefyd, rhoddodd y papur ddiweddariad ar y camau nesaf mewn perthynas â sicrwydd preifat wedi'i reoleiddio.

Cyflwynwyd papur ar wahân yn y cyfarfod. Llythyr oedd hwn a dderbyniwyd gan Bennaeth Polisi Sefydliad Siartredig Iechyd yr Amgylchedd (CIEH). Nododd y llythyr nifer o bryderon sydd gan CIEH mewn cysylltiad â strategaethau NIS. Yn dilyn y cyfarfod, mynegwyd pryderon hefyd gan Gyfarwyddwyr Diogelu'r Cyhoedd yng Nghymru. Roedd y pryderon hyn yn cefnogi'r rhai a fynegwyd gan CIEH, yn codi nifer o bwyntiau ychwanegol, ac yn cynnig safbwynt manylach yng Nghymru. Nodwyd bod ymatebion ffurfiol i CIEH a Chyfarwyddwyr Diogelu'r Cyhoedd yng Nghymru yn cael eu paratoi, ac y byddent yn cael eu dosbarthu i'r Pwyllgor.

Yn ei drafodaethau ar y papur ei hun, holodd y Pwyllgor am nifer y Prif Awdurdodau yng Nghymru. Rhoddwyd gwybod i'r Pwyllgor fod gan lawer o awdurdodau lleol yng Nghymru berthynas â Phrif Awdurdod, ac mae rhai ohonynt yn cwmpasu bwyd. Rhagwelir y bydd y nifer yn cynyddu yn dilyn ymgyrch hyrwyddo ddiweddar a gynhaliwyd gan yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol (BEIS).

O gofio'r pryderon a fynegwyd yn flaenorol gan y Pwyllgor ynghylch gorddibyniaeth ar sicrwydd trydydd parti, mae aelodau'n awyddus i ddeall canlyniad y gwaith diweddar a wnaed gyda chwe phartneriaeth prif awdurdod ar brosiect i brofi'r cysyniad o NIS ac i archwilio Prif Awdurdodau sy'n defnyddio data cydymffurfiaeth busnes, er mwyn dysgu beth sydd angen ei wneud i sicrhau bod NIS yn ymwneud â bwyd yn llwyddiant. Yn y cyd-destun hwn, nodwyd bod gwerthusiad annibynnol o'r prosiect wedi'i gynnal, a bod adroddiad o'r gwerthusiad ar fin cael ei gyhoeddi.

Gofynnodd y Pwyllgor am y goblygiadau o ran adnoddau sy'n gysylltiedig â gallu'r ASB i asesu a chydabod cynigion NIS. Nodwyd ei bod hi'n anodd ymgymryd ag asesiad effaith heb strategaeth safon NIS ffurfiol ar waith. Fodd bynnag, wrth i NIS gael ei sefydlu, datganwyd y byddai adnoddau'n cael eu hasesu a'u hadolygu yng nghyd-destun ehangach cyllid cynaliadwy.

Nododd y Pwyllgor y byddai'r newidiadau i'r weithdrefn reoleiddiol, yn enwedig mewn perthynas â haen gyntaf y sicrwydd rheoleiddiol a gyflwynir, yn effeithio ar strwythur ac adnoddau'r ASB. Hysbyswyd y Pwyllgor am y gwaith sydd ar y

gweill i sefydlu'r galluoedd y bydd eu hangen a pha newidiadau sefydliadol fydd eu hangen i gefnogi rôl yr ASB fel Awdurdod Cymwys Canolog a rheoleiddiwr modern ardderchog ac atebol.

Wrth bwysu a mesur beth oedd y papur yn gofyn i'r Bwrdd ei ystyried, dywedodd y Pwyllgor, er ei fod yn deall rôl bosibl Prif Awdurdodau ac NIS, y byddai'n gwerthfawrogi'r cyfle i fyfyrion ar y sylwadau a wnaed gan CIEH a Chyfarwyddwyr Diogelu'r Cyhoedd yng Nghymru, ac ymatebion yr ASB i'r rhain. Ymhellach, dywedodd y Pwyllgor y byddai'n gwerthfawrogi'r cyfle i ystyried yr adroddiad gwerthuso a baratowyd ar y prosiect a oedd yn profi'r cysyniad o NIS, cyn iddo roi cyngor i'r Bwrdd. Yn hyn o beth, cytunwyd y byddai'r Pwyllgor yn cynnal trafodaethau pellach ar y mater cyn gynted â phosibl pan fo'r wybodaeth ychwanegol sydd ei hangen ar gael.

Dadansoddi Risg: Proses, Llywodraethu, Cyfathrebu

Gwnaeth yr Aelodau ystyried y papur a oedd yn nodi'r dulliau sy'n cael eu cymryd i ddatblygu prosesau dadansoddi risg a gallu wrth baratoi i Ymadael â'r UE. Wrth nodi y bydd cyflwyno gweithdrefn reoleiddiol ddomestig effeithiol yn gofyn am gynnydd yn nifer y dadansoddiadau risg a gyflawnir gan yr ASB ar ôl Ymadael â'r UE, croesawodd y Pwyllgor y ffaith bod yr ASB wedi derbyn adnoddau ychwanegol. Cynhaliwyd trafodaethau ar allu mewnol yr ASB i reoli risg ac fe'i hanogwyd i ddysgu y bydd ymarfer recriwtio diweddar yn cynyddu gallu'r ASB i ddadansoddi risg. Roedd y Pwyllgor yn hapus i ddysgu am lwyddiant yr ASB wrth recriwtio nifer o wyddonwyr dibynadwy a phrofiadol.

Cynhaliwyd trafodaethau ynghylch sut y byddai gwaith asesu risg yn nodi unrhyw nodweddion a demograffeg wahanol sy'n benodol i'r sir. Nododd y Pwyllgor, er y bydd asesiad risg yn parhau i fynd i'r afael â phoblogaeth y DU yn ei chyfanrwydd, byddai gwybodaeth ategol am faterion penodol i'r sir yn dod o'r Arolwg Cenedlaethol o Ddeiet a Maeth, ac yn cael ei hadlewyrchu.

Wrth groesawu'r papur diweddar, daeth y Pwyllgor i'r casgliadau canlynol:

- cytuno bod parhau i alinio dulliau'r ASB at ddadansoddi risg â'r safonau rhyngwladol hynny yn gam cadarnhaol;
- croesawu'r ymrwymiad i fod yn agored, yr ymrwymiad i'r Cod Ymarfer a'r bwriad i gyhoeddi argymhellion dadansoddi risg i sicrhau eu bod nhw ar gael i reolwyr risg;
- byddai'n awyddus i ystyried y fframweithiau a'r papur egwyddorion sy'n cael eu datblygu ac a ddefnyddir ar y gwahanol gamau o ddadansoddi risg.

Diweddariad ar Weithgareddau'r ASB ar Ymwrthedd Gwrthficrobaidd gan gynnwys Adroddiad Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr ACMSF

Ystyriodd y Pwyllgor y papur a oedd yn rhoi diweddariad ar weithgareddau gwyddoniaeth yr ASB yn ymwneud ag ymwrthedd gwrthficrobaidd a'r gadwyn fwyd. Wrth ystyried y papur, gwnaeth y Pwyllgor y sylwadau canlynol:

- croesawu'r adroddiad a'r argymhellion ar ymwrthedd gwrthficrobaidd gan Grŵp Gorchwyl a Gorffen ACMSF;
- nodi bod ymwrthedd gwrthficrobaidd mewn bwyd yn faes cymhleth sy'n amlygu'r ffaith bod angen i'r ASB weithio gyda sefydliadau partner, gan gynnwys cyllidwyr eraill, i gyflwyno'r agenda wyddoniaeth ar ymwrthedd gwrthficrobaidd;
- cydnabod, oherwydd ei gymhlethdod, nad oes unrhyw reolaethau mewnforio ar ymwrthedd gwrthficrobaidd mewn bwyd ar hyn o bryd, ond bod gwaith ar y gweill i fynd i'r afael â hyn yn rhyngwladol;
- gwerthfawrogi'r ffaith y gall ymwrthedd gwrthficrobaidd effeithio ar bob rhan o'r gadwyn fwyd, gan gynnwys dyfroedd morol, a bod angen dull systematig cydlynol.

I gloi, cytunodd y Pwyllgor fod yr adroddiad yn darparu sail dystiolaeth i lywio'r gwaith o ymgysylltu â phartneriaid eraill o ran ymchwil a gwyliadwriaeth o ymwrthedd gwrthficrobaidd. O ganlyniad, cafodd y Pwyllgor sicrwydd o ddysgu bod Llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig yn bwriadu darparu dull cydlynol tuag at ymwrthedd gwrthficrobaidd mewn perthynas â bwyd a'r amgylchedd.

Materion eraill

Fel yr arfer, cyflwynais adroddiad ysgrifenedig i'r Pwyllgor a roddodd grynoded o'r trafodaethau yng nghyfarfod diwethaf y Bwrdd. Cafwyd trafodaethau ar ddatblygu'r Uned Genedlaethol Troseddau Bwyd, Rheolaethau Llaeth Yfed Amrwd, yr Adolygiad o Ffatrioedd Torri a Storfeydd Oer, Adroddiad Hanner Ffordd y Rhaglen Rheoleiddio Ein Dyfodol, Strategaeth Ryngwladol, ac Adolygiad o'r Pwyllgorau Cynghori ar Fwyd. Yn fy adroddiad, gwnes i hefyd dynnu sylw at fy rhan yn y broses ddethol i benodi dau aelod newydd i'r Pwyllgor, a fydd yn cael ei gyhoeddi yn fuan.

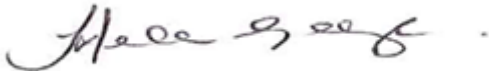
Roedd y Pwyllgor yn falch o dderbyn yr adroddiad gan Gyfarwyddwr dros dro Cymru, a oedd yn hysbysu am weithgareddau diweddar gan gynnwys trafodaethau a gynhaliwyd gyda Chadeirydd Cyfarwyddwyr Diogelu'r Cyhoedd yng Nghymru, am nifer o gyfarfodydd gydag awdurdodau lleol ac am

bresenoldeb ASB Cymru yn Sioe Amaethyddol Frenhinol Cymru a'r Eisteddfod Genedlaethol eleni. Rhoddodd yr adroddiad wybod am waith sydd ar y gweill i alinio Uned Cydgysylltu Twyll Bwyd Cymru â'r Uned Genedlaethol Troseddau Bwyd a'r ffaith bod ymgynghoriad ar y gweill ar ddiwygiadau i God Ymarfer Cyfraith Bwyd yng Nghymru er mwyn cyflwyno newidiadau gweithredol a nodwyd drwy'r rhaglen Rheoleiddio Ein Dyfodol (ROF). Hefyd, cyhoeddodd yr adroddiad fod yr ASB yng Nghymru wedi llwyddo i gael cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i gefnogi gwaith ar gyfer Ymadael â'r UE.

Mewn diweddariad ar lafar, rhoddodd y Cyfarwyddwr dros dro wybod am y newidiadau sefydliadol sy'n cael eu gwneud ar draws yr ASB wrth baratoi i Ymadael â'r UE a gweithredu cyfnodau cyntaf ROF.

Byddaf yn anfon copi o'r llythyr hwn at Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd ac at y Prif Weithredwr.

Yn gywir

pp Dr Ruth Hussey CB, OBE
Cadeirydd Pwyllgor Cyngori ar Fwyd Cymru
(Wedi'i awdurdodi a'i lofnodi yn ei habsenoldeb)